

Bisschop Valentijn: ik vind jou lief!

IKOS onderwijs 2021 thema 1 *Zonder liefde ben je nergens* - les 2

voor **onderbouw**
door **Nathalie van der Bleek**

We gaan onderzoeken wie speciaal en belangrijk is voor de leerlingen en waarom dat zo is. Zijn de leerlingen ook belangrijk voor iemand anders?

In deze les staat de liefde centraal die de leerlingen voelen voor de mensen die voor hen belangrijk en speciaal zijn. Rondom Valentijnsdag kan de nadruk worden gelegd op het geven van een kleine attentie aan iemand, maar belangrijker is op welke manieren je elke dag van het jaar iemand kunt laten blijken dat je diegene lief en speciaal vindt. Voor Valentijn was de boodschap van liefde voor elkaar het belangrijkste dat hij in de Bijbel had gelezen en dat wilde hij graag aan de wereld duidelijk maken. We onderzoeken hoe wij die liefde aan elkaar kenbaar kunnen maken.

Doelstelling

De leerlingen ontdekken dat je liefde aan iedereen kunt geven en hoe fijn het is om te horen: jij bent voor mij bijzonder! Ze leren dat liefde het meest kostbare is dat je kunt geven en dat het geven en krijgen van liefde mensen blij maakt.

Deze doelstelling ondersteunt de kerndoelen van PC GVO: domein A 1, 2, B 5 en C 1.

www.zinvolleronderwijs.nl

Bisschop Valentijn: ik vind jou lief!

Benodigheden

(afhankelijk van de introductie die gekozen wordt)

Voor introductie 1

- doos, mooi versierd of gekleurd, met daarin o.a. de volgende voorwerpen:
- nepjuwelen, sieraden die er heel duur uitzien
- foto van een/jouw familie
- knuffeltje
- geld
- takje hедера, symbool voor de natuur
- hartjessnoepjes met opdruk; kies alleen de aardige woorden (het gaat om de woorden op de hartjes)
- afbeelding van het glas-in-loodraam met Bisschop Valentijn (zie bijlage)

Voor introductie 2

- reiskoffer met logespullen
- afbeelding van het glas-in-loodraam met Bisschop Valentijn (zie bijlage)
- groot hart (zie verwerking)

Introductie

Maak een keuze uit introductie 1 of 2.

Introductie 1

Laat de mooi versierde doos aan de leerlingen zien en vraag of de leerlingen weten wat kostbare dingen zijn. Haal dan een voor een de spullen uit de doos; wissel de kostbare dingen af met bijvoorbeeld de foto van de familie. Vraag de leerlingen per item of het een kostbaar voorwerp is en of ze ook weten waarom wel/niet.

- Welke dingen zijn te koop?

Probeer met elkaar te ontdekken dat juist de dingen die niet te koop zijn heel waardevol zijn. En vraag aan de leerlingen wie voor hen belangrijk is.

- Wie vinden ze heel lief en speciaal?

Haal als laatste de afbeelding van het glas-in-loodraam (zie bijlage) uit de doos.

- Wat zien de leerlingen? Wie zou dit zijn?

Vertel dat dit een afbeelding is van Bisschop Valentijn...

Introductie 2

Laat de koffer zien en vertel dat je op reis gaat om de liefde te zoeken.

- Kunnen de leerlingen vertellen waar je dan heen moet?
- Kunnen de leerkracht en leerlingen met elkaar een plek bedenken waar je liefde kunt halen of vinden? Moet je daarvoor op reis?
- Hoe kan het dat je liefde niet ergens kunt ophalen of op een bepaalde plek vinden?

- Waar en bij wie vinden de leerlingen liefde? Wie vinden zij lief?

Haal als laatste de afbeelding van het glas-in-loodraam (zie bijlage) uit de doos.

- Wat zien de leerlingen? Wie zou dit zijn?

Vertel dat dit een afbeelding is van Bisschop Valentijn...

Kern

Laat een afbeelding van het glas-in-loodraam zien. Vertel: dit is bisschop Valentijn. Hij leefde lang geleden. Hij vond het fijn dat mensen aan elkaar vertelden dat ze elkaar lief vonden. Of speciaal voor elkaar zijn. Luister maar:

Bisschop Valentijn loopt in zijn bloementuin. Hij plukt een rode bloem. En een gele bloem. Die geef ik aan mijn moeder, denkt bisschop Valentijn, omdat ik van haar houd. Hij hangt een kaartje aan de bloemen. 'Voor mijn mama. Jij bent speciaal voor mij', staat er op. 'Dank je wel', zegt mama. 'Jij bent ook speciaal voor mij. Ik houd van jou.' Bisschop Valentijn lacht. Dat mama van hem houdt maakt hem blij. Mama geeft een kopje thee. Er is nog een koekje in de trommel. 'Speciaal voor jou bewaard,' zegt mama, 'omdat je zoveel van koekjes houdt.' Nu lacht bisschop Valentijn nog harder. Het geeft een fijn gevoel om bij mama te zijn. 'Dat is liefde', zegt mama. 'Als je van iemand houdt, vind je het fijn om iets lekkers te geven. Of samen iets leuks te doen. Het maakt je blij.'

De thee is op. Bisschop Valentijn loopt terug naar zijn eigen huis. Zijn huis is naast de kerk. Bisschop Valentijn werkt in de kerk. Hij vertelt de mensen verhalen over God. En over Jezus. 'God vindt alle mensen speciaal', zegt bisschop Valentijn tegen de mensen. 'Jezus wil altijd dicht bij de mensen zijn. Speciaal bij de mensen waar anderen niet zo dichtbij willen zijn. Dat is liefde. Ik denk dat God liefde het allerbelangrijkste vindt. Help je mee om liefde uit te delen?'

De mensen knikken. Iedereen wil liefde uitdelen. Maar... hoe doe je dat?

'Geef een bloem aan iemand die speciaal voor je is. Maak een kaart met een hart. Of schrijf een brief,' zegt bisschop Valentijn, 'en wees lief voor elkaar.'

Bisschop Valentijn: ik vind jou lief!

Ga na het vertellen van het verhaal kort met de leerlingen in gesprek, bijvoorbeeld aan de hand van onderstaande vragen:

- Waarom gaf Valentijn een bloem aan zijn moeder?
- Wie is voor jou belangrijk? En laat je dat diegene ook wel eens merken?
- Hoe laat je iemand merken dat hij of zij belangrijk voor je is?
- Krijg jij zelf ook wel eens te horen dat je speciaal of bijzonder bent? Hoe vind je dat?
- Vind je het ook fijn als anderen jou vertellen dat jij speciaal voor hen bent?
- Is dat (belangrijk voor iemand zijn / iemand heel speciaal vinden) uit te drukken in geld of iets van waarde? Of misschien in afstand of gewicht?

NB: Veel leerlingen zullen het boekje *Raad eens hoeveel ik van je hou* kennen (de klassieker van Sam McBratney). Daarin drukken Grote Haas en Hazeltje uit hoeveel ze van elkaar houden met de metafoor: 'Ik hou van jou tot de maan... en weer terug!'. Praat hier vooral over door als leerlingen met dit voorbeeld komen! Wat wordt daarmee bedoeld? Is er ook iemand van wie zij zóveel houden?

- In het verhaal hoorden we dat voor God iedereen speciaal is. Lukt het de leerlingen om iedereen aardig te vinden? Wat maakt dat (soms) moeilijk?
- Er is een dag waarop we allemaal denken aan bisschop Valentijn en proberen om te doen wat hij ook deed. Deze dag heet net als Bisschop Valentijn, namelijk Valentijnsdag, en is op 14 februari. Kunnen we op een dag als Valentijnsdag ook extra ons best doen om iedereen zich speciaal te laten voelen? Denk met elkaar na hoe dat het beste kan.

NB: Bij het glas-in-loodraam is de kans groot dat Sinterklaas genoemd wordt door de leerlingen (vanwege de herkenbare mijter en staf). Vertel de leerlingen dat Sinterklaas, net als Bisschop Valentijn, werkte voor de kerk. Maar dat het hier niet gaat om Sinterklaas, maar om een andere meneer, die Valentijn heet. Besteed hier verder geen aandacht, om te voorkomen dat leerlingen anders op het (nogal afleidende) 'Sinterklaas spoor' terecht komen.

Verwerking

Groot hart

Wanneer je het verhaal verteld hebt en het gesprek gevoerd hebt, vertel dan dat je iets bij je hebt waarvan je vindt dat het past bij het verhaal (een groot hart).

Met behulp van een aantal vragen onderzoek je of de leerlingen weten waarom het hart bij het verhaal past.

- Zijn er leerlingen die weten wat dit is?
- Hebben ze het al eens gezien? Waar?
- Wanneer gebruiken mensen hartjes?
- Hebben de leerlingen zelf al eens een hart getekend of uitgebeeld (bv. met duimen en wijsvingers)? Wanneer en waarom? Laat ze hier over vertellen.
- Op welke manier laat je aan iemand zien dat die speciaal is voor jou? Noteer de antwoorden met picto-tekeningen op het grote hart.

Meditatie

Een hart is niet alleen een symbool voor de liefde, je kunt je hart ook voelen. Laat de leerlingen hun hand op hun borstkas leggen en laat ze voelen hoe hun hart klopt. Hoe ervaren de leerlingen dit?

Mensen die elkaar bijzonder en speciaal vinden, voelen dit aan hun hart.

Laat de leerlingen nu hun hand op die van een medeleerling leggen en laat ze elkaar aankijken. Zo voelen ze zich met elkaar verbonden, liefde gaat over verbonden zijn met de ander.

Stel, terwijl ze de hand bij elkaar op het hart hebben liggen, dan op rustige toon de volgende vragen, eventueel mogen ze ogen sluiten.

- Bij wie ben jij graag?
- Wie vind je leuk?
- Ben je graag thuis, bij mama en/of papa? Bij broer en/of zus? Bij oma of opa?
- Vind je het leuk op school, bij juf of meester?
- Wie is je beste vriend in de klas?
- Met wie speel je het allerliefst?
- Is er een knuffel of pop waar je van houdt? Of een (huis)dier?
- Van wie hou jij het allermeest? Wie zijn je liefste vrienden?

Laat de vragen bezinken en binnenkomen. En bouw een moment van stilte in aan het eind van de vragen. Vertel dan dat de leerlingen de mensen aan wie ze dachten een plaats in hun hart

Bisschop Valentijn: ik vind jou lief!

of in de hartjesboom (zie verwerking bij creatief) mogen geven.

Je kunt eventueel ook eerder aan de ouders vragen of ze kopietjes van foto's van familieleden/vriendjes/vriendinnetjes/knuffels aan de leerling mee willen geven. Deze kunnen dan in de boom geplakt worden.

Na afloop van de meditatieoefening kun je voorstellen om de oefening ook thuis te doen. Bij het voelen van het hart van iemand anders kun je bijna letterlijk de onderlinge verbondenheid voelen.

Extra

Hart gemaakt van koffiefilter

(om cadeau te geven)

Geef elk kind een hart geknipt uit een wit koffiefilter. Teken hiervoor een half hart op de rand van een wit koffiefilter, knip het uit en vouw het open zodat er een heel hart ontstaat. De leerlingen kleuren het hart met verschillende kleuren viltstift in. Hierna leggen ze het koffiefilter op een bord met een laagje water of ze druppelen water op het filter. De leerlingen zien nu dat de viltstift gaat vloeien over het koffiefilter. Laat het hart drogen en als het droog is kunnen ze het op een (gekleurd) papier plakken, eventueel in de vorm van een hart, en dit kunnen ze geven aan iemand die ze speciaal vinden. Ook kunnen de kleine hartjes samen op een groot vel worden geplakt en als versiering in de klas/school worden opgehangen.

Hartjes van chenille en kralen

Maak hartjes van de chenille draden en doe er kralen aan.

De hartjes kunnen ook gebruikt worden om bellen mee te blazen.

Hartjesboom

Laat de leerlingen tekeningen in de hartjesboom maken van mensen die voor hen belangrijk zijn. (zie ook hiervoor bij Meditatie en de bijlage).

Hartjes-tikkertje

Teken buiten op het schoolplein een aantal hartjes op de grond. Speel tikkertje, als een leerling in het hart staat mag het niet getikt worden, want wie in het hart staat is heel speciaal. Je mag niet langer dan 10 tellen in het hart staan.

Liedsuggesties

Handenlied

(zie bijlage)

Prentenboeken en jeugdliteratuur

Een groot gezin voor mama Struis

Jennine Staring, Martine van Nieuwenhuyzen (ill.)
Levendig Uitgever, De Meern (2020)

Het lukt mama Struis niet om meer dan één ei te leggen. Ze is verdrietig als ze mama Haas ziet met vijf kinderen dartelend om haar heen. 'Nou, ik vind het maar weinig,' lacht ze. 'En ongezellig,' giechelen de kleine haasjes. Mama Struis wil graag een groot gezin. Maar hoe kan ze haar wens vervullen met maar één ei?

Dit voorleesprentenboek laat zien dat de liefde van ouders voor al hun kinderen onmetelijk groot is. Of het nou de eigen kinderen betreft, pleegkinderen, adoptiekinderen of stiefkinderen.

Hopeloos verliefd

Angelika Glitz, Annette Swoboda
Lemniscaat, Rotterdam (2000 nog leverbaar)

In dit humoristische prentenboek vragen vier jaloeerse dames-schapen zich woedend af wat de knappe prins Valentijn toch in Berendien kan zien:

Viel hij op die vlekken in haar gezicht?
Of op de flaporen van dat wicht?
Trokken die dunne pootjes hem aan,
of zou het hem om die schommelbuik gaan?

Het raadsel van de liefde is ondoorgrondelijk en de vier boze schaapjes zullen het nooit weten.

Bisschop Valentijn: ik vind jou lief!

Wat een geluk dat ik jou gevonden heb

Guido van Genechten

Clavis, Hasselt/Alkmaar (2015)

Herman de Haas springt altijd zijn neus achterna. Zo ontdekt hij elke dag opnieuw de lekkerste zoete worteltjes. Maar dan brengt zijn neus hem naar een heel nieuw luchtje... Een vertederend verhaal over liefde, worteltjes en hazensprongen.

Beer is op Vlinder

Annemarie van Haeringen

Leopold, Amsterdam (2017)

Beer is verliefd op Vlinder, die zo mooi is als een uitgeknipt stukje hemel. Hij probeert te zeggen hoeveel hij van haar houdt. Maar Vlinder verstaat hem niet...

Een tijdloos verhaal over de liefde.

Voorgelezen in De Boekenhoek:

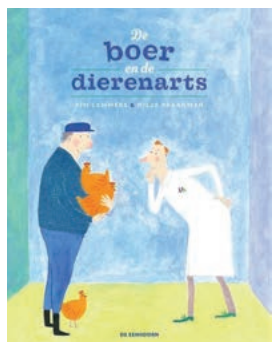
www.youtube.com/watch?v=yKUNCTuYPB4

De boer en de dierenarts

Milja Praagman en Pim Lammers

De Eenhoorn, Wielbeke België (2018)

Een warm verhaal over je hart en hoofd verliezen en over de steun van goede vrienden.

Alles gaat mis op de boerderij. De boer zoekt eieren bij de varkens, wil de koe scheren en probeert de kip te melken. De dieren maken zich zorgen. De boer is er niet met zijn hoofd bij. Hij is verliefd op de dierenarts! Maar dat durft hij niet goed te zeggen, hij is te verlegen. Gelukkig bedenken de dieren een plan.

Bij de uitgever zijn van dit prentenboek ook vertelplaten voor kamishisbai verkrijgbaar.

Bisschop Valentijn: ik vind jou lief!

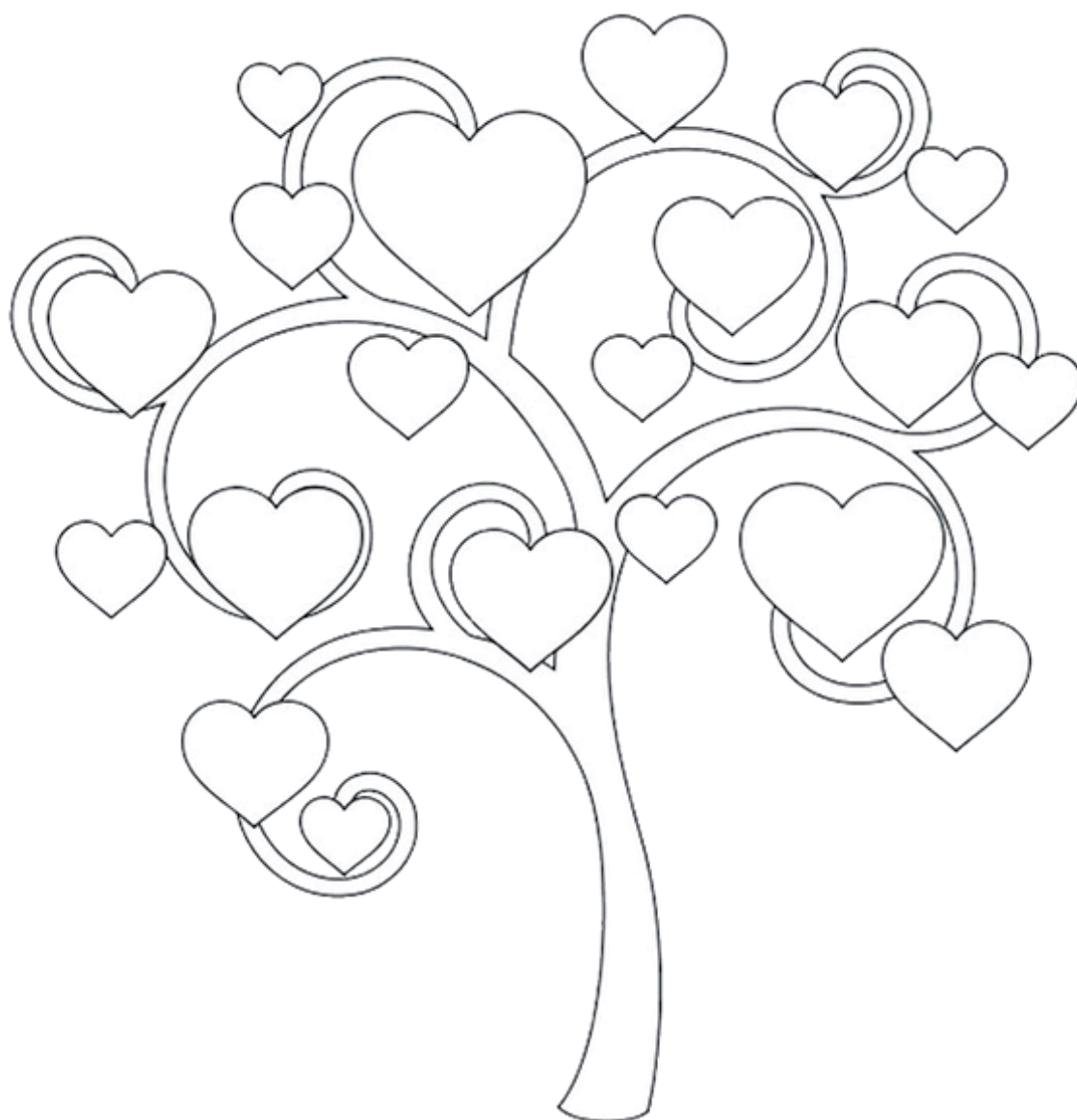
Bijlage

Bisschop Valentijn
Basilica San Valentino, Terni (Italië)
bron: www.bijbelin1000seconden.be/menu/tiki-download_file.php?fileId=2054&display

Bisschop Valentijn: ik vind jou lief!

Werkblad

Bisschop Valentijn: ik vind jou lief!

Bijlage

Handenlied

tekst: Gerard van Midden

muziek: Gerard van Amstel

uit het muziekarchief van Trefwoord

© Kwintessens, www.kwintessens.nl en www.trefwoord.nl

Couplet

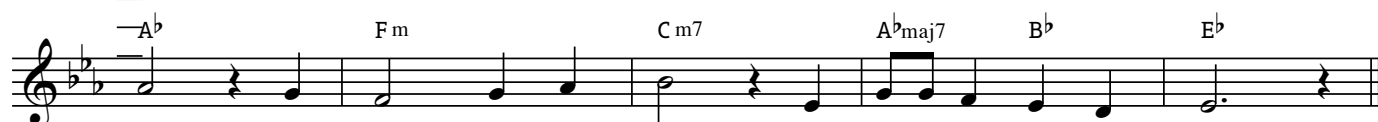
Han - den heb je om te ge - ven: 'dag, hoe - ra, het ga je goed!
 Han - den heb je om te krij - gen: vriend - schap, dich - ter bij el - kaar.
 Han - den heb je om te stre - len als er pijn is of ver - driet.
 Han - den heb je om te hel - pen; 't wordt er vaak wat lich - ter van.

Han - den la - ten soms ook zien wie jij bent en wat je doet. _____
 Han - den la - ten soms ook zien: sa - men maak je vre - de waar. _____
 Han - den la - ten soms ook zien wat je leuk vindt en wat niet. _____
 Han - den la - ten soms ook zien hoe je lief - de de - len kan. _____

— Een hand kun je voe - len. Een hand raakt je

aan. Een hand spreekt een taal die ie - der - een kan ver - staan.